

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 10413/2025
13.03.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Радославе Мађаров и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Весна Васић, адвокат из ..., против туженог Акционарског друштва „Електропривреда Србије“ ад Београд, Огранак „Дринско-Лимске ХЕ“ Бајина Башта, кога заступа пуномоћник Сабахудин Тахировић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1221/24 од 08.04.2025. године, у седници одржаној 13.03.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1221/24 од 08.04.2025. године и предмет **ВРАЋА** истом суду, на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1221/24 од 08.04.2025. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Ужицу, Судска јединица Бајина Башта П 901/23 од 26.03.2024. године, па је обавезан тужени „Електропривреда Србије“ ад Београд, Огранак „Дринско-Лимске ХЕ“ Бајина Башта, да тужиоцу АА из ..., на име накнаде материјалне штете исплати, и то на име штете на викенд објекту износ од 1.556.100,00 динара, на име штете на катастарским парцелама износ од 5.534.000,00 динара и на име штете причињене на воћу износ од 329.440,00 динара, укупно 7.419.540,00 динара, са законском затезном каматом обрачунатом према Закону о затезној камати почев од 08.04.2025. године, као дана пресуђења до исплате и да надокнади трошкове парничног поступка у износу од 825.185,00 динара, са законском затезном каматом обрачунатој према Закону о затезној камати од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23), па је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужилац власник кп.бр. .. КО Заовине, земљиште под зградом – објектом површине 38м², ливада 8. класе површине 1780 м², на коме је тужилац саградио викенд кућу која се састојала од приземља и поткровља и извршио засад више воћних култура и кп.бр. .. КО Заовине, ливада 8. класе површине 949 м², као и засада више воћних култура, а које се налазе у потесу засеока „АА“ непосредно уз акумулационо језеро. Викенд кућу тужилац је саградио 1992. године.

РХЕ Заовине је у својини туженог, а за потребе рада и функционисања те хидроелектране користи акумулацију језера Заовине. Ова акумулација је пуштена у рад 1982. године. У априлу 2019. године, услед знатих осцилација нивоа воде у РХЕ Заовине дошло је до активирања клизишта на десној обали акумулације бране „Лазихи“ на простору засеока „АА“ које, поред осталог, обухвата и парцеле тужиоца које су постале неупотребљиве, као и стамбени објект са засадима воћа који су потпуно урушени и девастирани. Узрок активирања клизишта је нагло пражњење и пуњење акумулације, а други чиниоци као што су инфраструктура и атмосферске падавине, нису од пресудног значаја, као што није ни састав тла. Услед померања терена који се налази у зони активног клизишта дошло је потпуне промене рељефа у целој зони, померили су се насути путеви који нису за коришћење, урушили су се објекти и немогуће је санацијом успоставити раније стање. Спорна непокретност је изгубила своју тржишну и употребну вредност, практично је неупотребљива и потпуно уништена. Налазима вештака грађевинске и пољопривредне струке утврђена је штета на викенд објекту у износу од 1.556.100,00 динара, вредност земљишта од 5.534.000,00 динара и штета на воћу у износу од 329.440,00 динара.

Другостепени суд је, с обзиром на овако утврђено чињенично стање, обавезао туженог да тужиоцу накнади насталу штету.

Врховни суд сматра да је другостепени суд, због непотпуно утврђеног чињеничног стања погрешно применио материјално право доносећи побијану пресуду.

Основани су наводи ревизије којима се указује да тужилац нема право на накнаду штете у висини тржишне вредности парцела јер су оне и даље остале у својини и државини тужиоца, да се у погледу вредности викенд куће такође тужиоцу не може досудити тржишна вредност, те да није правилно оцењен приговор подељене одговорности за штету коју је тужилац претрпео.

Чланом 154. Закона о облигационим односима прописано је да ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице, а за штету од ствари или делатности од којих потиче повећана опасност штете за околину одговара се без обзира на кривицу. Према одредби члана 173. истог Закона штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу сматра се да потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете. Одговорно лице дужно је успоставити стање које је било пре него што је штета настала, а уколико успостављање ранијег стања не

уклања штету потпуно, одговорно лице је дужно да остатак штете накнади у новцу, а када успостављање ранијег стања није могуће или када суд сматра да није нужно да то учини одговорно лице, суд ће одредити да оно исплати оштећенику одговарајућу своту новца на име накнаде штете (члан 185. став 1- 3. ЗОО).

Супротно наводима ревизије другостепени суд је ценио утицај других фактора на наступање штете, с обзиром да је констатовано да је несумњиво узрочник нестабилности падине и клизања тла управо велика и нагла осцилација нивоа вештачке акумулације. Дакле, суштина је наглост пуњењу и пражњењу акумулације, а не у самом пуњењу и пражњењу. При томе, тужени није доказао да је узрок штете ван његове делатности, у смислу члана 173. Закона о облигационим односима.

Међутим, погрешно је становиште другостепеног суда којим је тужиоцу досудио накнаду у висини тржишне вредности непокретности. Другостепени суд наводи да је непокретност неупотребљива и потпуно уништена, што би упућивало да она уопште и не постоји. Из налаза и мишљења вештака произлази да непокретност постоји, али са битно измењеним рељефом. Другостепени суд није дао довољан значај чињеници да је тужилац остао у својини непокретности, односно да тужиоцу парцеле нису одузете, нити су престале да постоје, па му се не може досудити накнада у висини тржишне вредности парцела. Таква накнада се досуђује само власнику који је лишен своје имовине, што овде није случај. Такође, ни за урушену викендицу тужиоцу се не може досудити тржишна вредност, већ само вредност грађевинског материјала који је употребљен за њену изградњу, а који више не може да се искорити.

Одредбом члана 3. став 1. Закона о основама својинско правних односа прописано је да власник има право да своју ствар држи, користи је и њоме располаже у границама одређеним законом. Спорне непокретности су и даље у државини тужиоца и он њима може располагати, а како је утврђено током спора не може непокретности користити јер су изгубиле употребну вредност.

Законом о планирању и изградњи („Сл. Гласник РС“ бр. 72/09, 81/09, 64/10 – УС и др.) прописано је да је клизиште вид геодинамичког процеса у коме се земљиште под утицајем гравитације и других геолошких, хидролошких и сеизмолошких појава одваја од стабилне подлоге и клизи по клизној површини. Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Сл. Гласник РС“ бр. 87/2018) клизање тла је дефинисано као елементарна непогода (члан 2. став 1. тачка 2.), док је Законом о рударству и геолошким истраживањима („Сл. Гласник РС“ бр. 101/2015...40/2021) дефинисала као геолошки хазард (члан 3. став 1. тачка 17). Овим прописом регулисано је и да Геолошки савез врши истраживање и мониторинг клизишта.

У смислу наведеног, другостепени суд је приликом оцене висине штете пропустио да цени да ли се радило о већ познатом клизишту, које постоји низ година, да ли је тужилац знао да се ради о таквом земљишту и од каквог је то утицаја на висину штете.

Из наведених разлога ревизија туженог је усвојена и побијана пресуда укинута.

У поновном поступку другостепени суд ће имати у виду примедбе из овог решења, пре свега чињеницу да су непокретности остале у власништву тужиоца, а ценећи да ли се радило о регистрованом клизишту и ако јесте како је то утицало на вредност тужиочевих непокретности. Пошто поступи по наведеним примедбама другостепени суд ће поново одлучити о тужбеном захтеву.

Одлука о трошковима поступка зависи од коначног успеха странака у спору, због чега је укинута и одлука у ставу трећем изреке побијане пресуде.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа-судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић